

NOTATKA

z posiedzenia Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Data posiedzenia: 18 grudnia 2012 r.

Nr posiedzenia: 46

Posiedzeniu przewodniczył: przewodniczący komisji senator Jerzy Chróścikowski.

- Porządek posiedzenia:**
1. Informacja Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na temat aktualnej sytuacji na rynku chmielu.
  2. Informacja Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na temat aktualnej sytuacji na rynku pszczelarstwa.
  3. Informacja Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na temat funkcjonowania sektora pszczelarskiego w Polsce po 2014 roku.

W posiedzeniu uczestniczyli: – senatorowie członkowie komisji: Jerzy Chróścikowski, Andrzej Grzyb, Jan Maria Jackowski, Marek Konopka, Wiesław Kilian, Tadeusz Kopeć, Grzegorz Wojciechowski,

– zaproszeni goście:

- Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi:
  - podsekretarz stanu Zofia Szalczyk,
  - dyrektor Departamentu Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii Wojciech Wojtyra,
  - dyrektor Departamentu Rynków Rolnych Bogumiła Kasperowicz,
  - główny specjalista w Departamencie Rynków Rolnych Łukasz Kowalczyk,
  - zastępcę dyrektora Departamentu Hodowli i Ochrony Roślin Bogusław Rzeźnicki,
- Agencja Rynku Rolnego:
  - p.o prezesa Lucjan Zwolak,
- związki rolnicze i branżowe oraz inne instytucje:
  - Polski Związek Plantatorów Chmielu:
    - zastępca prezesa Polskiego Związku Plantatorów Chmielu Tadeusz Cichosz,
    - członek Polskiego Związku Plantatorów Chmielu Marek Cichosz,
  - Polski Związek Producentów Chmielu:
    - prezes Polskiego Związku Producentów Chmielu Jan Madej,
    - wiceprezes Polskiego Związku Producentów Chmielu Leszek Gryglicki,
  - Polski Związek Pszczelarski:
    - prezydent Polskiego Związku Pszczelarskiego Tadeusz Sabat,
    - członek zarządu Polskiego Związku Pszczelarskiego Piotr Krawczyk,
    - członek Polskiego Związku Pszczelarskiego Bazyli Chomiak,
    - członek Polskiego Związku Pszczelarskiego Czesław Korpysa,
  - Związku Zawodowego Rolników „Ojczyzna”
    - zastępca prezesa Związku Zawodowego Rolników „Ojczyzna” Mariusz Gołębiowski,
    - członek Związku Zawodowego Rolników „Ojczyzna” Władysław Huszcza,
  - starszy specjalista w Krajowej Radzie Izb Rolniczych Małgorzata Ramatowska.

Przebieg posiedzenia:

Ad 1. Informację na temat aktualnej sytuacji na rynku chmielu przedstawiła podsekretarz stanu w ministerstwie rolnictwa Zofia Szalczyk. Polska jest czwartym po Niemczech, Czechach i Słowenii producentem chmielu w Unii Europejskiej. W wyniku nadprodukcji chmielu na rynku światowym i konkurencji z chmielem z upraw w Niemczech, popyt na chmiel z polskich plantacji w ostatnich latach stale się zmniejszał. W wyniku tego zjawiska w latach 2010-2012 powierzchnia uprawy chmielu, a także jego produkcja, obniżała się. Dodatkowo powierzchnia ta zmniejszyła się w wyniku powodzi i podtopień w 2010 r. na Lubelszczyźnie – głównym rejonie uprawy tej rośliny. W rezultacie plonująca powierzchnia uprawy na koniec sezonu 2011 r. uległa obniżeniu do 1.495 ha. Łącznie z nowymi nasadzeniami powierzchnia ta ukształtowała się na poziomie 1646 ha. W 2012 r. nastąpił dalszy spadek powierzchni uprawy chmielu. Przedstawicielka ministerstwa rolnictwa poinformowała, że ze zbiorów 2011 r. przetwórcy skupili ok. 2 166,5 t surowca, w tym 1 972,05 t szyszek chmielowych w ramach umów kontraktacji, tj. o 443 t więcej niż sezonie 2010/2011 (24,6%).

Obecni na posiedzeniu przedstawiciele związków chmielarskich twierdzili, że konieczne jest:

- ustabilizowanie rynku chmielarskiego w kraju i poprawa opłacalności produkcji umożliwiająca godną egzystencję rolników i ich rodzin,
- dążenie do wprowadzenia skutecznych i honorowanych przez wszystkie strony rozwiązań systemowych, które pozwoliłyby rozwiązać ten powtarzający się problem (wspólny dla plantatorów, podmiotów skupujących i przetwarzających chmiel oraz browarów system wieloletnich umów kontraktacyjnych),
- kreowanie polityki, która doprowadzi do oparcia produkcji piwa produkowanego w Polsce w znacznej części na krajowych surowcach.

Ponadto przedstawiciele związków chmielarskich uważają, że należy wesprzeć działania mające na celu konsolidację sektorów chmielarskiego i piwowarskiego w Polsce. W tym celu należy przeprowadzić rozmowy z przedstawicielami browarów z udziałem plantatorów chmielu oraz przetwórców surowca oraz przygotować informację dotyczącą struktury asortymentowej (ile chmielu, jakiej odmiany) w celu dostosowania upraw do potrzeb działających w Polsce browarów. Podczas dyskusji pytano także o płatności na rynku chmielu.

Odpowiadając na pytania Zofia Szalczyk poinformowała, że odbyło się wiele spotkań z przedstawicielami browarów zlokalizowanych w Polsce. W ich wyniku branża ta deklaruje zmianę polityki zakupowej i znaczny wzrost zakupów produktów chmielowych wytworzonych z polskiego chmielu ze zbiorów 2013 r. i lat następnych. Na początku 2013 r. planowane są kolejne rozmowy z przedstawicielami browarów w sprawie wykonania powyższych deklaracji. Ponadto poinformowała, że w ramach wsparcia producenci chmielu otrzymują jednolitą płatność obszarową, finansowaną ze środków unijnych, oraz krajowe płatności bezpośrednie, finansowane z budżetu krajowego. Od 2010 r. płatności w sektorze zostały całkowicie odłączone od produkcji, a ich poziom osiągnął 100% wsparcia stosowanego w krajach UE-15. Na wsparcie uzupełniające za 2012 r. przeznaczona jest kwota 2 757,7 tys. zł. Utrzymanie wsparcia w sektorze chmielu na aktualnie obowiązujących zasadach możliwe jest również w 2013 r.

Ad 2 i 3. Informację na temat aktualnej sytuacji na rynku pszczelarstwa oraz przyszłości sektora pszczelarstwa w Polsce po 2014 roku przedstawiła podsekretarz stanu w ministerstwie rolnictwa Zofia Szalczyk. Liczba rodzin pszczelek w Polsce w ostatnich latach kształtowała się następująco w 2003 r.- 949 200 (dane PZP), a w 2012 roku - 1 280 693 (dane uzyskane z rejestrów powiatowych lekarzy weterynarii). Z informacji przekazanej przez Instytut Ogrodnictwa Oddział Pszczelnictwa w Puławach wynika, że zbiory miodu w 2012 roku wyniosły 17,2 tys., czyli powyżej średniej produkcji (16,2 tys. ton) z ostatnich 10 lat. Średnia ilość miodu pozyskana od 1 rodziny pszczelej wynosiła ok. 14,2 kg. Pszczelarze borykają się z wieloma problemami takimi jak: wysoka śmiertelność pszczół, trudna walka z warrozą czy wzrastające koszty utrzymania pasiek. Mimo tych trudności, dzięki skutecznej pracy branży pszczelarskiej oraz zaangażowaniu znacznych środków publicznych, z których corocznie na zwalczanie warrozy oraz odbudowę rodzin pszczelek przeznaczają się około 15 mln złotych, liczba rodzin pszczelek w Polsce systematycznie wzrasta. Miód pszczeli jest produktem generującym największy dochód w gospodarstwie pasiecznym. 65% miodu jest sprzedawana przez pszczelarzy bezpośrednio konsumentom. Pozostały miód trafia w 10% bezpośrednio do handlu detalicznego, w 24% do firm

zajmujących się konfekcjonowaniem, a tylko w 1% do przemysłu. Polska odnotowuje od wielu lat nadwyżkę importu miodu nad eksportem. Deficyt w handlu zagranicznym miodem w 2010 r. wynosił 8 900 ton, a w 2011 r. 9 391 ton (dane wstępne). Największe ilości miodu trafiają do Polski z Chin i Ukrainy. Wiceminister Zofia Szalczyk poinformowała, że w ministerstwie rolnictwa opracowywane są krajowe programy wsparcia pszczelarstwa. Pierwszy program zrealizowano na lata 2004/05-2006/07 - budżet programu 11,7 mln EUR. Drugi program zrealizowano w latach 2007/08-2009/10 - budżet programu 13,3 mln EUR. Realizowany jest trzeci programu na lata 2010/11-2012/13 - budżet programu 15,1 mln EUR. W trzyletnim okresie realizacji programu w latach 2007/08-2009/10 uczestniczyli pszczelarze posiadający łącznie ponad 1 mln rodzin pszczelich z 1,1 mln zarejestrowanych przez powiatowych lekarzy weterynarii. Wykorzystano ponad 90% dostępnych środków w budżecie Programu. Z tej kwoty, blisko 90% przeznaczono na refundacje leków warrobójczych i refundację zakupu pszczół. Celem programów pszczelarskich jest poprawa warunków produkcji i wprowadzania do obrotu produktów pszczelich w Polsce.

Podczas dyskusji wskazywano, że należy przeprowadzić weryfikację zasad rejestracji środków ochrony roślin w aspekcie toksyczności dla pszczół i owadów zapylających. Podnoszono, że należy dokonać przeglądu dopuszczonych już do użytku środków w oparciu o najnowsze badania naukowe i wycofać z obrotu te środki, wobec których stwierdzono letalne działanie na pszczoły. Wskazywano także, że konieczna jest racjonalizacja metodyki oceny toksykologicznej środków ochrony roślin w stosunku do pszczół, z uwzględnieniem okresu karencji zarówno substancji aktywnej, jak też jej metabolitów. Podnoszono, że należy wprowadzić efektywne mechanizmy kontroli jakości importowanego miodu i nie dopuszczać do obrotu tych jego partii, które nie spełniają określonych norm.

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące zawodową działalność lobbingsową.

Opracowano w BPS